

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΡΩΜΗ

ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ ΕΧΘΡΟΙ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ

Τὸ πανίσχυρο σωματεῖο τῶν Καπήλων. Γιατί τοὺς ἐσύμφερε ἡ εἰδὺλοτάτερια. Τὰ θεατὴκαὶ ἀθέμιτα κέρδη τους. Τὰ σχάγια τῶν θυσίων ποὺ καταλήγουν στις κευτίνες τῶν καπηλών. Γε φτὺν κρέκας τῶν ταύρων. Ταύλημενα κρασία τῶν Πατρικίων. Ἡ αὐτοτρέξ ἀπόγρεσις τοῦ Χριστιανισμοῦ. Καπήλοι, δούλοι καὶ ἄγρόται κατά τῆς νεας Ἐρημοκείας. Οἱ χριστιανοὶ μικροπωληταὶ καὶ εἰ μεταπραται. "Αγριεὶ ἀγώνες αλληλεξοντάσεως, καὶ

ΝΑΣ ἀπὸ τοὺς μεγάλειτέρους ἔχθρούς τοῦ χριστιανισμοῦ, κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐμφανίσεως του, ἦντας ἡ τάξις τῶν κατηλόνων. "Οσο καὶ ἂν φαίνεται περίεργο τὸ πρᾶγμα, εἰλικρινῶς δὲ οὐλὸντος αὐτοῖς, μαζὶ μὲν μερισούς ἀλλούς μικροταγμέλαιτας, ἔφεραν μεγάλα ἐικόνια στὴν ἀρχὴ κατὰ τῆς ἑσπερίωσις τῆς νέας θρησκείας, ἢ οποιαδήποτε στὰ σημαντέρα τους. Ἐπὶ τῆς ἑτακοὶς τῶν αὐτοκατόδων, ἡ Ρώμη εἶτε γίνεται σχεδὸν ἡ πρωτεύουσα ὅλης τῆς οἰκουμένης καὶ ἀπέτα πλήθη συνέρρεον κατέ μέρα σ' αὐτῇ ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου. "Ολεὶς ἡ ἐθνικότερες ελλαγῆ τοὺς ἀντικρουόντους των στηγανών πόλεων. Εὔριστος κανεὶς ἐξεῖ Γερμανοῖς, Γαλαταῖς, Ἐλλήνας, Αἴθιοστας, Σρινγκοῖς καὶ πᾶς της μεγάλης αὐτῆς συρροής τῶν ἔξινων, στον Ρωμαϊκὴν πρωτεύουσαν. Τὰ ἔνοδοντας. Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς μάλιστα τὰ τελευτηῖσαν νῦν ἐλύτη περισσότερα ἀπὸ τὰ σπίτια

πολλές ἄλλες φυλές. Λόγω τῆς μεγάλης αὐτῆς συφροσύνης τῶν ξένων, ὑπήρχε πλήθης ξενοδοχείων στη Ρώμαια πρωτεύουσα. Τὰ ξενοδοχεῖα καὶ αὐτὰ ηγεμονίας διατίθενται. Επειδὴ τῆς ἐποικίας μάλιστα τῶν τελευταίων αὐτοχρατόρων κατάτησαν νῦν εἰλε περισσότερα ἀπὸ τὰ σπίτια τῶν πολιτῶν τῆς Ρώμης! Ἐπειδὴ τοιτοῦ πολλοὶ ἀνθρώποι εἶχαν ἐπάγγελμά τους να προμηθεύουν στοὺς ξένους κατοικία, τροφή, κρασί, διάφορα ποτά, λοιπού, κό-
βους ἀντὶ ἀρδεᾶς ἀμιθῆς. Τὸ περιέργον εἶναι δὲ τα-
ρεγέντων σ' αὐτοὺς ὅχι μόνον οἱ ξένοι, ἀλλὰ καὶ
αὐτοὶ σ' Ρώμαιοι, δεύτεροι ἔμμαχοντα να λατρεύουν
τοὺς ἐφεστιούς θεούς των κ' ίηθελαν λίγη διαπε-
δαι.

"Άλλωστε τὸ παράδειγμα τὸ ἔδιναν κάποτε κ' οἱ ίδιοι οἱ αὐτοκρατόρες. Γ' αὐτὸι λοιπὸν δὲ ἀριθμὸν τῶν ἀνθρώπων, ποιὸν δονιμάζοντα ἀτ' τὴν ἴστορίαν γενικῶς· εἰς ἀπῆλον, εἰλέ γενεθῆται πινακίται καὶ στο τέλος ἔργασε τὰ πάπτελον αὐτῷ μόνῳ... Ιδιάτερο κράτος! Καθός ἀναφέρουν οἱ σύγχρονοι ἴστοροι, οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς κατηλλούντας αὐτὸς ἡσαν μέρφες καὶ ἀνήδιπον, συγχών δὲ ἐλάβαναν μέρος διὰ παγωγές, δηλητηριάσεως, δολοφονίες καὶ ἄλλα ἐγκλήματα. Τὸ ζῆταν μῶν τοῦ μᾶς ἐνδιαφέρει σίμεος είνε γιατρὸς κατερρέεινταν τὸν χριστιανισμὸν καὶ τί μεσαὶ μεταχειρίστηκαν γι' αὐτό.

Ἐν προτίνες πρότει νὰ σημειωθεστε ὅτι τὸ μεγαλεῖτον μέρος τῶν κατηλόγων ἔχουσκον διὸ ἐπαγγέλματα συγχρόνως. Ἐπειδὴ τὰ κατατίματα τοὺς τίς πειστόστερος φορὲς βρισκόνται κανού στοὺς νεοὺς καὶ στὰ ἀμφιθέατρα, οἱ κάτηποι ἐκτὸς τῆς τακτικῆς των ἐργασιῶν ἔθυσιάσαι στοὺς θεοὺς καὶ φιλάγαν τὰ θηριὰ τοῦ ἀμφιθέατρου. Ὁταν κανένας ἐνεσθῆ εἰδολολάτης ἥθελε νὰ προσφέρῃ θυσίαν στοὺς θεοὺς ἵνα ζῶ, δὸ κάπηλος φοροῦσε τὴν λεπτή την στολὴν καὶ ἐκτελοῦσε τὴν θυσία μέσα στὸ ναό, καίγοντας τὰ οπλάχυνα τοῦ ζῶντος. Ἀμέσως ἐτείτα μετέφερε τὸ σταύρο τὸ ξενοδοχεῖο, ὅπου τὸ ἡμαγείρευε τὸ σερβίριο στοὺς πελάτες του. Ἄνταλιν ἦταν φύλακας τῶν θηρίων, ἐπωρει τὰ πόματα τῶν ταύρων ποὺ ἐφονεύοντα στὸ ἀμφιθέατρο ἀπὸ τοὺς ταυρομάχους, τὰ ἐμαγείρευε καὶ αὐτὸς καὶ τὰ σερβίρια στοὺς πελάτες τοῦ ἑστιατορίου τοῦ, ὃ δηποτὶ τὰ ἔπροσαν μὲν μεγάλη δρεῖ, ἀφὸ μιλιστα τὸ κρέας τοὺς ἑστοτζέικις καὶ πολὺ φτηνά. Γιὰ νάγον αὐδόν καλὸ κρασὶ οἱ κάπηλοι, ἀδωρούσκονταν τοὺς ἑπτέρους τῶν πατορίων καὶ κατώθισσαν νὰ προηγηθεύονταν ἀτ' αὐτοὺς ἀντὶ εἰτελεστάτης δαιμοῦθες ἐκλεκτὸ κρασὶ τῆς Σαβίνης ή τοι Φαύλερον, τὸ δηποτὸν διεφημίζαν καταλλήλως μὲ τοὺς ἀνθρώπους τον. Κ' ἔτσι οἱ πελάτες των ήταν ἀνέρεψανοι, γατὶ ἐπιναν κρασὶ, ποὺ οὔτε στὰ τραπέζια τῶν πλουσίων δὲν ὑπῆρχε. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον καὶ οἱ κάπηλοι είχαν μεγάλα κέρδη δίχως πολὺ κόπο καὶ δὸ ὄχις γιεντούσε μὲ λίγα χρηματά.

* * *

Σ' αιτό τὸ σημεῖο λοιπὸν βούσκονταν τὰ πράγματα, δῆτας ἐφάνηκε ὁ χριστιανισμός, δῆτας οὐ φούσθε σὲ αὐτὸν· μένουσας ἀπὸ τὴν δοξῆν, μὲ τὰ συμφέροντά τους. Οἱ κηρύκεις τῆς νέας θρησκείας τὸ πρώτον επειδή πιστῶν νῦν ουχάζουσιν σ' αὐτὰ τὰ ξενοδοχεῖα, διους ἐπιτρέπουν κρέατα προερχόμενα πολὺ εἰδουλολατρικὲς θυσίες. "Ἐπειτα μὲν αὐτὸν λίγον καιρὸν οἱ λειψανοφόρες ὄρχισαν να ἔπιπον τὴν κατάρρησιν καὶ αὐτῶν ἀλόγων τῶν ἐπικηδῶν συμπτώσιον, τὰ δοτά τα συνηθίσανταν ὡς τότε ἀπὸ τούς

χριστιανούς ι' από τὰ δυοῖς ἔκθεζαν ἀφετά κοινωνία οἱ κάτηκοι. Τόση μεγάλη μάλιστα, ἡταν η ἀστοργή τῆς ἐπικαιρίας ἑκείνη την ἐποχὴν, ὅπερ ενοψίστως χριστιανοί Πλουταρχοί από τὸν Καρ-
χιδόνα, ἐθεώρουσε σούτομα νά μπούν στὸν λεόπ. Αἰγαστούντο ὥστε
καὶ πληρωταπολόγῳ σχετικῷ μὲ τὶς ἐκκλησιαστικῆς ἀπαγορεύσεις.
Τον γωνιόντος ι. χ. πώτων, ἀν ἐνας χριστιανὸς ἔμαυτημενός ἀπὸ τὴν
πείνα καὶ μὴ μπορώντας να προμηθεῖν ἄλλη τροφή, πρέπει να προ-
τιμήσῃ νά πεθάνῃ ἢ να φάγῃ κρέας ἀπό θνητούς ειδωλολατρῶν. Δεύτε-
ρον, ἀν ἀμαρτάνη ένας χριστιανός, δὲ ὅποιος ἔφαγε σὲ φύικό τρα-
πέζι, χωρὶς νά τὸ ζέρνη, κρέας εἶναι θνητός. Τοίτον, ἀν ἐπαρτέτετα
να τρώγουν οἱ χριστιανοί λαγάνα ή δυοπίσια προσεγκύνειν ἀπό ω-
δαρία, ὅποιοι ιδιώτεροι ἀγάπαι ἐνὸς θεοῦ τῶν έθνων. Τέταρτον, ἀν
ἐπιτέπειται στοὺς χριστιανοὺς νά ποιην νερὸν ἀπό πηγάδι ή από θνη-
τήν προσγνωμένος ειδωλολάτρων. Ἀπό αὐτές τές ἐφαρτήσεις κατα-
λαβανόντες πόσο ἀσθητὰ προσονούν τούτους οἱ χριστιανοί τῆς ἐ-
ποχῆς ἑκείνης. Αἵτα διως δὲν μπορούσαν, φυσικά, να τὰ βλέπονταν μὲ
καλὸ μάτι οἱ κάτηκοι καὶ γ' αὐτὸν ἡγούσθαν πάντοτε εὐλαβία να
καταστούσι εμόντος τῇ νέᾳ θρησκείᾳ, ή διώτα τούς ήταν τόσο επίτιμα.
Το σύνθημα τοῦ ἀνταγωνιστοῦ των κατὰ τὸν χριστιανὸν ἐδόθη ἐπὶ
τῆς αὐτορχοτοις τοῦ Ἀλεξάνδρου Σεβήρου, ὅποτε οἱ χριστιανοί ἐ-
ζητήσαν νά τάσιον κάποιο ἀδέπτονο αὐτούτεο γινεται νά κατιστούνται ἑκεί-
σηλησία. Το συματεῖ τῶν κατηκόντων ἦμας ἐξηργέθη να ἡ τριλογε-

της Νεμέσεων. Τὰ κατηγορία τὸ πελεύτα κατεύρυντα τῶν ἀρχαίων δεῦν καὶ τὰ λεόντια τῆς ἀρχαίας θρησκείας, οἱ διοικητές μόνιμθραν ἀρύτερα ἀπὸ αὐτὰ ἕπο τὰν κληροφόρων τῶν κορυτανίδων αἰτορομάρτυρων, ὑπέλυσεν μὲν ὁ ἄρδους καὶ μὲ τελέσεις

Ἐπίσης μεταξύ τῶν προτιμῶν ἀσπόνδυλον τὸν χρωτιστικόν ἐχθρῶν πρέπει νά συγκαταλέγουν καὶ οἱ μεταράπτες καὶ οἱ αὐτοφρεύτοι. Αἰτία αὐτῆς τῆς πολεμεύσης είναι τὸ κήρυγμα τῆς λιτότητος τῶν ὄπαδῶν τῆς νέας θυμοκατεύθυνσης, οἱ δόποι δὲν ἱνεῖσχοντο καιμάτια πολεύτεια καὶ καιμάτια περιττή δαστάνη. Κ' ἔτοι μετειναὶ κωδικὲς ἐγγανάδα πολεύτεια εἶδον ἐπαγγελμάτων, θνῶς οἱ ἐργαζόντοι, οἱ κηρυκράταις, οἱ ἀρματωτῶ-
λαι, οἱ χριστοῦντοι, οἱ κοματώται καὶ ἄλοι, οἱ δόποι προφέτειοι πολεύ-
ταις ἀντρεσίσεις στοὺς ἔθνους. Ἔνας λόγος γά τον δόποι ἐξημόνων-
ταν οἱ παρατάνω ἐπαγγελμάται στὴν ἔξαστη τῆς ἐργασίας των
ητῶν καὶ δὲ Εἴσης: Οἱ πόδων χριστοῦντοι λερεῖς, οἱ δόποι κατὰ κανόνα
ἥσαν πτυχοῖ ήταν καὶ ἔπειτα αὐτῶν δὲν είχαν δικαιώματα νὰ ἔπησουν ούτε
την ἐλαχιστὴν ἀμοιβὴ γιὰ τις ἀντρεσίσεις των ἀναγαζόντων, γιά
να νὰ ἔσησαν, νὰ πούλουν διαφέρω πράγματα κρητικά στον κό-
σμον. Ἐπειδὴ δὲ αὐτοὶ τά ἔδιναν πτυχούτεα ἀπὸ τοὺς μετα-
ράπτες, οἱ κόσμους προτιμώντας νά ἀρροάζῃ απ' αὐτοὺς, στοὺς δόποινς
ἄλλωστε είχε και περισσότερη ἐιστοσύνη. Ἐπτὸς αὐτὸν τοὺς λερεῖς
των ζΩ.σΤ. αὐτὸν τοὺς ἀποδοθήσας καὶ οἱ διός ὁ

σ.γά ἀτ' τὴν ἀγορᾶ.

Τὸ περιεργὸν ὑμῶς εἶνε ὅτι ὁ χριστιανισμός δὲν ενέβη τακτικὰ ἀπῆκοι οὔτε στὴν ἀναζήτησιν μάζα τῶν δουλῶν, τὸν ὄποιαν εἶπε Σέλους ἔφεστε νίν στρατιωτική τὸ κηρυγματικόν της ιδότητος

